

Klimaatvisie: dit vinden het Klimaatpanel en mede-Utrechters

Op 26 september 2024 kwamen de Klimaatpanelleden samen voor het vierde Klimaatpanel van het jaar. Deze keer hebben zij gesproken over het thema klimaatvisie. In de klimaatvisie staat wat de gemeente Utrecht wil bereiken op het gebied van het verminderen van CO₂-uitstoot, en hoe we dat willen doen. Binnenkort kan iedereen de klimaatvisie lezen en start de inspraakperiode, waarin mensen een reactie kunnen geven op de visie.

Tijdens de bijeenkomst van het Klimaatpanel zijn onder andere de volgende vragen voorgelegd: welke redenen hebben mensen om te doen wat goed is voor het klimaat? Wat is een eerlijke manier om klimaatmaatregelen te nemen, en welke rol heeft de gemeente hierin? Een aantal uitkomsten hiervan hebben we voorgelegd aan een bredere groep inwoners via DenkMee, het participatieplatform van de gemeente. Rond 600 mensen hebben de vragenlijst ingevuld. Lees hier de gezamenlijke uitkomsten en wat de gemeente ermee gaat doen.

1. Meeste deelnemers maken zich zorgen over klimaatverandering

Verreweg de meeste deelnemers maken zich vaak of weleens zorgen over klimaatverandering (91%) en willen zelf bijdragen aan het beperken ervan (88%). Dit willen ze vooral omdat:

- ze vinden dat we allemaal iets moeten doen;
- ze klimaatverandering een groot probleem vinden;
- het rechtvaardig is naar toekomstige generaties.

2. Groot deel deelnemers willen meer doen in de toekomst

Een groot deel van de deelnemers wil meer doen in de toekomst als zichtbaar is dat het helpt, als ze weten wat ze meer kunnen doen en als het betaalbaar is. 1 op de 10 deelnemers wil zelf niet (meer) bijdragen. Zij hebben daar verschillende redenen voor. Ze vinden bijvoorbeeld dat ze al genoeg doen of dat grote bedrijven of andere landen eerst iets moeten doen. Anderen vinden klimaatverandering geen groot probleem, ze geloven niet in klimaatverandering of ze weten niet wat ze dan anders zouden moeten doen.

3. Er is veel bereidheid om minder of tweedehands te kopen

De meeste deelnemers (85%) zijn bereid minder te kopen als dit goed is voor het klimaat. Veel mensen vinden ook dat de gemeente maatregelen mag nemen om aankopen die erg slecht zijn voor het klimaat te verminderen (bijvoorbeeld bepaalde winkels en/of reclames op straat verbieden). Er zijn ook mensen die vinden dat dit niet de rol van de gemeente is. Veel deelnemers zijn ook bereid om vaker voor tweedehands spullen te kiezen als ze er blij van worden, als dat makkelijker wordt of als het (veel) goedkoper is dan nieuwe spullen. De meeste deelnemers vinden het een goed idee als de gemeente vaker tweedehands materialen gebruikt in de openbare ruimte als dat beter is voor het klimaat.

4. Gemeentegeld moet besteed worden aan efficiënte maatregelen

Een grote meerderheid (61%) vindt dat de gemeente het geld voor klimaat in de eerste plaats moet gebruiken om maatregelen te nemen die met zo min mogelijk geld zo veel mogelijk CO₂-uitstoot verminderen in de stad. Anderen vinden dat de gemeente zelf het goede voorbeeld moet geven door bijvoorbeeld de eigen gebouwen duurzaam te maken of eerst maatregelen moet nemen waar voldoende steun voor is in de stad. Uit het gesprek met het Klimaatpanel blijken thema's als 'het

grootste nut', 'rechtvaardigheid' en 'de vervuiler betaalt' belangrijk te zijn bij hun mening over klimaatmaatregelen.

5. Wat gaan we met de uitkomsten doen?

Als gemeente realiseren we ons dat deze Utrechters bewust hebben gekozen voor deelname aan het Klimaatpanel en het invullen van de vragenlijst met de oproep 'Denk mee over het klimaat'. Daarmee geven de uitkomsten wel een divers beeld, maar zijn ze nog geen afspiegeling van de hele stad. Bovendien is dit onderzoek niet statistisch onderbouwd. De resultaten geven wel inzicht in de manier waarop Utrechters tegen klimaatverandering aankijken. Daarom gebruiken we de uitkomsten als volgt:

- Bij de bereidheid om zelf (meer) te willen doen, komen 'betaalbaarheid' en 'gemak' duidelijk naar voren net als 'weten wat je (meer) kunt doen', 'zien dat het helpt' en 'er blij van worden'. We **benoemen dit in de Klimaatvisie** en nemen deze inzichten mee naar de **uitwerking in concrete maatregelen en in de communicatie**.
- **Klimaat weegt duidelijk mee bij keuzes als consument**. Ook lijken deelnemers positief over een rol voor de gemeente om in de toekomst 'op straat' maatregelen te nemen die hierbij behulpzaam zijn of in het maatschappelijk debat hiervoor. We noemden daarbij als voorbeeld een verbod op bepaalde reclames of winkels.
- We zien dat mensen bereid zijn spullen te hergebruiken, zowel als het gaat om eigen spullen als bijvoorbeeld om materialen in de openbare ruimte. Ook als gemeente kijken we meer hoe we spullen en materiaal vaker kunnen gebruiken of hierop besparen. Hergebruik is **steeds meer de sociale norm**.
- We leren van de verschillende redenen waarom mensen wel of juist niet willen bijdragen aan het klimaat. Deelnemers lijken positief over effectieve maatregelen nemen voor het klimaat om de CO₂-uitstoot te verminderen als we dat maar **stap voor stap** doen en de maatregelen (klimaat)**rechtvaardig** zijn.